

ΣΥΝΤΕΥΞΗ ΣΤΟΝ ΓΙΩΡΓΟ ΦΙΝΤΙΚΑΚΗ

«**Α**ν το πρόβλημα επεκταθεί προς το τέλος της άνοιξης ή και πέρα από αυτό, η επίπτωση θα είναι πολύπλοκη», τονίζει στον «Φ» ο γενικός διευθυντής του **IOBE**, εξηγώντας ότι σε έκτακτες καταστάσεις σαν αυτή που βιώνουμε, οι ασθενέστερες οικονομίες, όπως η ελληνική, πλήττονται περισσότερο. Επιχειρώντας να στείλει το μήνυμα ότι η κατάσταση είναι λιαν σοβαρή, επισημαίνει ότι το κτύπημα δεν θα περιοριστεί μόνο στον τουρισμό ή στη ναυτιλία, αλλά η οικονομία θα πληγεί οριζόντια και θα δεχθεί πιέσεις παντού: Επενδυτές θα αναβάλλουν μικρότερα ή μεγαλύτερα σχέδια για αργότερα, οι εξαγωγές θα μειωθούν από τη διαταραχή που βιώνουν οι εμπορικοί μας εταίροι, όπως η Ιταλία, η διαχείριση των κόκινων δανείων θα γίνει δυσκολότερη, κυρίως όμως θα πληγούν οι υπηρεσίες, όπως εστίαση, διασκέδαση, πολιτισμός.

Σε αυτήν επομένως την έκτακτη κατάσταση, χρειάζεται, όπως λέει, μια στοχευμένη και όχι γενικευμένη δημοσιονομική χαλάρωση, με προτεραιότητα την ενίσχυση του τομέα υγείας, την άμβλυση των προβλημάτων σε εκπαίδευση, εργαζομένους και επιχειρήσεις. Κυρίως όμως χτυπά το καμπανάκι για την πορεία του προϋπολογισμού, καθώς, όπως λέει, τους επόμενους μήνες οι δαπάνες και τα έσοδα θα δοκιμαστούν, άρα πρέπει να δημιουργηθεί ένας αξιόπιστος μηχανισμός για τη στενή παρακολούθησή τους, προκειμένου να μην τεθούν σε κίνδυνο τα δημόσια οικονομικά και να μην κινδυνέψει η «μεγάλη επιστροφή» της χώρας.

Αν σας ζητούσα να τολμήσετε μια πρό-

βλεψη για τη φετινή πορεία της οικονομίας, αυτά ποια θα ήταν;

Η ελληνική οικονομία θα μπορούσε να ενισχύσει την προηγούμενη δυναμική της και να κινηθεί φέτος προς την περιοχή του 2,5% μόνο με ισχυρότερη συμβολή του εξωτερικού ισοζυγίου και των επενδύσεων. Η πρώτη συμβολή ήταν εξ αρχής αμφίβολη, καθώς η μεγέθυνση στην Ευρώπη, τον κύριο εμπορικό εταίρο μας, σταδιακά εξασθενίζει, ενώ και το έλλειμμα στην ανταγωνιστικότητα πολλών ελληνικών προϊόντων και υπηρεσιών παραμένει σημαντικό.

Η αύξηση των επενδύσεων πάνω από το αναμικό επίπεδο των τελευταίων ετών προϋποθέτει σταθερότητα κλίματος και πολιτικών. Πλέον, το βελτιωμένο κλίμα στο εσωτερικό συγκρούεται με την αποσταθεροποίηση της διεθνούς οικονομίας, που μειώνει τη ζήτηση για εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών και σπράχνει κεφάλαια και επενδυτές στα ασφαλή καταφύγια.

Αν το παγκόσμιο πρόβλημα από τον ιδίο περιοριστεί από υγειονομικής άποψης στις επόμενες λίγες εβδομάδες, η μείωση του ρυθμού μεγέθυνσης του ΑΕΠ αναμένεται να είναι της τάξης ανάμεσα στη μισή και τη μία μονάδα. Αν όμως το πρόβλημα επεκταθεί προς το τέλος της άνοιξης, ή και πέρα από αυτό, η επίπτωση θα είναι πολλαπλάσια.

Συμμερίζετε την ανησυχία ότι το πλήγμα για χώρες, όπως η Ελλάδα, όπου ο κορωνοϊός ήρθε σε μια στιγμή κατά την οποία η οικονομία δεν έχει ακόμη σταθεί στα πόδια της, μπορεί να αποδειχθεί πιο επώδυνο απ' ό,τι σε άλλα κράτη;

Όπως και οι περισσότερες οικονομίες, έτσι και η δική μας αναμένεται να πληγεί άμεσα από δυσχερείες στην παραγωγή και τις επιχειρήσεις, κυρίως από προβλήματα στην εργασία

και ασυνέχειες στις αλυσίδες αξίας. Επίσης από την ανάγκη να κατευθυνθούν υψηλότερες δημόσιες και ιδιωτικές δαπάνες κατά προτεραιότητα στην πρόληψη της διάδοσης του ιού και την αντιμετώπιση των υγειονομικών και κοινωνικών επιπτώσεων στον πληθυσμό.

Ταυτόχρονα, από τη διαταραχή της παγκόσμιας οικονομίας πλήττονται και οι δύο κύριοι πυλώνες δυναμικής μεγέθυνσης της δικής μας, δηλαδή οι εξαγωγές και η προσέλευση επενδύσεων. Σε τέτοιες περιπτώσεις, οι ασθενέστερες οικονομίες πλήττονται σχετικά περισσότερο.

Η σημερινή κατάσταση και οι προοπτικές θα ήταν πολύ καλύτερες αν η ελληνική οικονομία είχε ολοκληρώσει την προσαρμογή κάποια χρόνια νωρίτερα, αν δεν είχαν μεσολάβήσει η επιβολή περιορισμών στην κίνηση κεφαλαίων και η περαιτέρω ύφεση, που επέτεινε και το πρόβλημα των ιδιωτικών χρεών, και αν είχε ήδη συμβαδίσει για τέσσερα ή πέντε χρόνια με τη μεγέθυνση στην υπόλοιπη ευρωζώνη, προσφέροντας και πειστικά δείγματα ενός νέου παραγωγικού υποδείγματος.

Η ζήτηση για υπηρεσίες εστίασης, διασκέδασης και πολιτισμού θα μειωθεί, επενδυτές θα αναβάλλουν μικρότερα ή μεγαλύτερα σχέδια μέχρι να αποκατασταθεί η ορατότητα σε παγκόσμιο και εγχώριο επίπεδο. Η διαχείριση των μη εξυπηρετούμενων δανείων θα γίνει δυσχερέστερη, ανάλογα με την πορεία του κόστους χρηματοδότησης

Νίκος Βέττας

ΖΗΜΙΑ ΕΩΣ 1%, ΚΙ ΑΥΤΟ ΣΤΟ ΚΑΛΟ ΣΕΝΑΡΙΟ...

Πλήγμα που ακόμη και στο καλό σενάριο, εφόσον δηλαδή το πρόβλημα από τον κορωνοϊό περιοριστεί από υγειονομικής άποψης μέσα στις επόμενες εβδομάδες, θα κινηθεί μεταξύ του 0,5% και του 1%, βλέπει για τη φετινή ανάπτυξη ο γενικός διευθυντής του **IOBE**

Σε επίπεδο λήψης δημοσιονομικών μέτρων, τόσο πανευρωπαϊκά όσο και στη χώρα μας, ποies άμυνες υπάρχουν;

Μια γενικευμένη και όχι στοχευμένη χαλάρωση της πολιτικής δεν θα είναι αποτελεσματική. Ο δημοσιονομικός χώρος είναι πεπερασμένος και θα παραμείνει τέτοιος ακόμη και μετά τις όποιες εύλογες προσαρμογές στους ευρωπαϊκούς κανόνες. Με τα σημερινά δεδομένα, αναμένεται έξαρση του υγειονομικού προβλήματος τις επόμενες εβδομάδες, πριν υπάρξει άμβλυση.

Πρώτη επομένως προτεραιότητα θα πρέπει να είναι η ενίσχυση του τομέα υγείας και στη συνέχεια η άμβλυση των προβλημάτων στην εκπαίδευση, των επιπτώσεων σε εργαζομένους και επιχειρήσεις, με έμφαση στις πλέον εύάλωτες ομάδες. Εξίσου σημαντικό είναι να λειτουργήσει ένας αξιόπιστος μηχανισμός συνεχούς και στενής παρακολούθησης δαπανών και εσόδων τους επόμενους μήνες, καθώς η πορεία τους δεν θα είναι εύκολα προβλέψιμη και αναμένεται να δοκιμαστεί.

Η αξιοπιστία των δημόσιων οικονομικών της χώρας δεν πρέπει να τεθεί σε κίνδυνο, κα-

θώς από αυτήν θα εξαρτηθεί και η προσέλκυση επενδύσεων και το κόστος χρηματοδότησης, με ενδιάμεσο σταθμό και την επίτευξη επενδυτικής βαθμίδας. Τέλος, οι προσαρμογές του μίγματος της δημοσιονομικής πολιτικής θα πρέπει να υποστηρίζουν την ενίσχυση της παραγωγικής βάσης. Καθώς η υγειονομική κρίση θα κλείνει τον κύκλο της και η διεθνής οικονομία θα ανακάμπτει, η ελληνική θα πρέπει να είναι κατάλληλα τοποθετημένη, ώστε να διεκδικήσει μεγαλύτερο μέρος των εξαγωγών και επενδύσεων και να κάνει δυναμική επανεκκίνηση.

Στο πρακτικό σκέλος, πού φοβάστε ότι θα «κτυπήσει» προσεχώς ο κορωνοϊός;

Το εντονότερο πρόβλημα αναμένεται στις υπηρεσίες. Η ναυτιλία αντιμετωπίζει μεγάλη μείωση παγκόσμιας ζήτησης και ναύλων και θα υπάρξει επίπτωση και στην ελληνική οικονομία. Ισχυρές πιέσεις υπάρχουν ευρύτερα στις μεταφορές και τις μετακινήσεις. Ο τουρισμός, βασικός κρίκος μέσω του οποίου η ανάπτυξη στο εξωτερικό ευνόπησε την ελληνική οικονομία την τελευταία πενταετία, θα δεχθεί ισχυρή πίεση, το μέγεθος της οποίας θα εξαρτηθεί κρίσιμα από το αν η υγειονομική κρίση θα βρεθεί σε ύφεση πριν από τον Μάιο ή όχι.

Η επιβράδυνση της οικονομίας χωρών που είναι κύριοι εμπορικοί εταίροι, όπως οι γειτονικές Ιταλία και Τουρκία, θα επηρεάσει δυσμενώς το εμπορικό ισοζύγιο για μια σειρά αγαθών. Η ζήτηση για υπηρεσίες εστίασης, διασκέδασης και πολιτισμού θα μειωθεί, στον βαθμό που προϋποθέτουν φυσική παρουσία. Επενδυτές θα αναβάλουν μικρότερα ή μεγαλύτερα σχέδια μέχρι να αποκατασταθεί η ορατότητα σε παγκόσμιο και εγχώριο επίπεδο. Η διαχείριση των μη εξυπηρετούμενων δανείων θα γίνει δυσχερέστερη, ανάλογα με την πορεία του κόστους χρηματοδότησης. Συνεπώς, η οικονομία μας αναμένεται να δεχθεί συνολικά πιέσεις. Αυτές, όμως, μπορεί να αμβλυνθούν σημαντικά, αν η αντιμετώπιση του υγειονομικού προβλήματος είναι πιο αποτελεσματική και αν υπάρξει καλή στόχευση της οικονομικής πολιτικής.

Σας ανησυχεί ότι πριν καν εμφανιστούν οι επιπτώσεις του κορωνοϊού, είχαν αρχίσει να κάνουν την εμφάνισή τους κάποιες αρνητικές ενδείξεις, όπως είδαμε με τη συρρίκνωση του δ' τριμήνου του 2019;

Όπως είχε επισημανθεί στις πρόσφατες εκθέσεις του **IOBE**, η οικονομία κινείται μετά τη λήξη και του τρίτου προγράμματος προσαρμογής με επίσιους ρυθμούς μεγέθυνσης στην περιοχή του 2%. Σε αυτήν, πέρα από την ολοκλήρωση της δημοσιονομικής προσαρμογής, συνέβαλε και το θετικό διεθνές περιβάλλον, μέσω αύξησης των εξαγωγών και μείωσης του κόστους χρηματοδότησης. Όπως, όμως, είχε τονιστεί, αυτή η μεγέθυνση είναι σημαντικά ασθενέστερη από εκείνη άλλων οικονομιών που βγήκαν από προγράμματα και στο μεταξύ επωφελήθηκαν από την ανάκαμψη στην ευρωζώνη και παρεμβάσεις νομισματικής πολιτικής. Επίσης, χαρακτηρίζεται από ασθενέστερες εξαγωγές και πολύ χαμηλότερες επενδύσεις. Αναφορικά με την περσινή χρονιά, καταγράφηκε ενδιάμεσα και βραχυχρόνια μια ισχυρότερη μεγέθυνση, που οφειλόταν κυρίως σε αυξημένη δημόσια κατανάλωση, σε συνάρτηση με την προεκλογική περίοδο, και η οποία στη συνέχεια επανήλθε στη γενικότερη τάση.

Ν. Βέττας:
«Η οικονομία μας αναμένεται να δεχθεί συνολικά πιέσεις. Αυτές, όμως, μπορεί να αμβλυνθούν σημαντικά, αν η αντιμετώπιση του υγειονομικού προβλήματος είναι πιο αποτελεσματική»